



Nepomuk

Kraj: Plzeňský

Správní obvod: Nepomuk

Nadmořská výška: 449 m n. m.

Počet obyvatel: 3 465

Adresa URL: www.nepomuk.cz

Okres: Plzeň-jih

GPS souřadnice: 49.486162N, 13.582254E

První pís. zmínka: 1177 (846 let)

PSČ: 335 03

Památky a zajímavosti Nepomuk

Kostel sv. Jakuba na Přesanickém náměstí - je nejstarší kamenná stavba v okolí. Byl postaven ve 12. století, do gotického stylu byl přestavěn v letech 1290 - 1295. Stával ve středu bývalých Přesanic na vyvýšeném místě. Fungoval i jako pevnost. Za jeho důkladným opevněním nacházeli přesaničtí útulek v dobách zlých. Stavba měla tehdy význam nejen náboženský. Páni ze Šternberka založili pod kryptou rodinnou hrobku. V presbytáři se zachoval mohutný pomník z červeného mramoru. Rozměry chrámové síně jsou 18 na 16,33 m a síň je rozdělena na tři lodě. Zchátralá zvonice nad sakristií byla kolem roku 1780 snesena a nahrazena dnešní barokní věží, nezvykle postavenou před presbytář.

Arciděkanství - stojí vedle kostela sv. Jakuba. Původně to byla dřevěná stavba. Základní kámen byl položen 21. června 1678. Při požáru v r. 1746 stavba lehla popelem. Téhož roku do Nepomuku přijel K. I. Dienzenhofer, který nakreslil plány nového děkanství. A již 6. července 1748 se děkan stěhoval do nové budovy. V letech 1939-45 byla budova přestavěna do dnešní podoby. Na pravém nároží prvního patra ukazují čas sluneční hodiny.

Dům „U české lípy“ - rovněž sídlí na Přesanickém náměstí. Je to nejstarší nepomucké obytné stavení, jeden z nejcennějších stavebních objektů města. Vznikl někdy v letech 1360-70 a stal se nejdůležitějším domem Přesanic. Byl správním střediskem obce, býval rychtou i soudem. Pravděpodobně v něm bydlel nějaký přesanický velmož a snad i obecní úředníci. Ještě v 60. letech 19. století býval v domě radniční šenk a hostinec. Dnešní vzhled domu je z pozdější doby.

Kostel sv. Jana Nepomuckého se nachází na místě, kde kdysi stál rodný domek světce Jana Nepomuckého. Pak zde stál dřevěný kostelík sv. Jana Křtitele, postavený v letech 1643 - 1660. Po Janově kanonizaci v r. 1729 se začalo uvažovat o rozšíření kostela. V roce 1734 byl kostelík zbourán. 7. října v tom samém roce byl položen základní kámen budovy nové. V roce 1736 byl nový chrám podle plánů slavného stavitele Kiliána Ignáce Dienzenhofera postaven. Chrám byl za velké slávy vysvěcen. Jeho patronem se stal sv. Jan Nepomucký.

Největší chrámovou prostorou je loď, mající podobu čtvercové síně, po jejíž stranách jsou kaple. Na jižní straně přechází hlavní chrámová síň v menší loď. Po jejích bočních stranách jsou dva menší oltáře, které pocházejí z 18. a 19. století. Strop síně je klenutý stlačenou kopulí. Na kůru nad hlavním vchodem jsou umístěny varhany. V r. 1912 je kostelu věnoval děkan Matěj Veselý. Na severní



straně přechází hlavní loď v obdélníkový presbytář se závěrem. V presbytáři je hlavní oltář se sochou z r. 1848. Socha představuje světce prostovlasého s pěti hvězdami nad hlavou.

Budova staré školy - je dominantou náměstí. Stavět se začala jako piaristická kolej s latinskými školami v r. 1862, dokončena byla v roce 1865. Prvním rektorem byl Josef Ondřej Liboslav Rettig. 3. října 1867 byla zahájena činnost školy bohoslužbami. Součástí školy se stala kaple. Biskup Jan Valerián Jirsík ji 21. června 1868 vysvětil. Boční křídlo budovy sloužilo jako radnice, soud a v přízemí byla šatlava. Po přestěhování radnice v roce 1911 byly prostory využívány dále jako škola. V roce 1995 se děti přestěhovaly do nové školy a od roku 1996 je v budově Městské muzeum a galerie.

Rodný dům - za budovou školy stojí rodný dům nepomuckého rodáka, akademického malíře Augustina Němejce. Ten se zde narodil v roce 1861. Po absolvování studia malířství na akademii v Mnichově působil v Plzni, kde mimo jiné namaloval i oponu divadla J. K. Tyla.

Dům čp. 63, zvaný Janotovský je rovněž zajímavý. K domu patřilo celovárečné právo. Majitelem byl podhůrský velkostatkář Josef Smrčka. V r. 1911 město budovu koupilo, provedlo opravy a zřídilo v něm radnici. Při přestavbě domu byl udělán balkón a průčelí ozdobeno reliéfy.

Dům č. 64 - stojí nad radnicí. Od roku 1883 zde byl Dannerův pivovar. Dannerové měli v domě c.k. poštu s telegrafním a telefonním úřadem. Býval tu též hostinec „Na poště“.

Panský dům - zmíněn už r. 1399. V 19. st. to byl největší nepomucký zájezdní hostinec s tanečním parketem a se zahradou. Byla tu pořádána divadelní představení a taneční zábavy.

Bývalá lékárna „U černého orla“ se nachází v horní části náměstí. Už v 16. století zde stávalo stavení patřící rodu Šternberků a snad v něm byl i šenk. V r. 1883 koupil dům lékárník Karel B. Berndorf a zřídil v něm lékárnu. Je to rodný dům spisovatele Alexandra Berndorfa.

Stará zelenohorská pošta - stojí na konci Zelehožské ulice. Původně to býval „svobodný dům Tábořských vladyků z Hirschenfeldu“. Stavba byla započata roku 1746 dle plánů K. I. Dienzenhofera. Budova sloužila potřebám pošty a patřily k ní tedy rozlehlé stáje a hospodářské objekty. Budovu navštívili také vzácní hosté: r. 1744 manžel Marie Terezie - Karel Lotrinský a několikrát zde také přespal v letech 1768 - 1833 císař František I.

Budova sokolovny - pochází z r. 1926. Plány k budově nakreslil plzeňský architekt Mašek. Nová budova se stala chloubou nejen Sokola, ale i celého města. Byla v ní nejen tělocvična, ale i rozměrný sál, ve kterém se pořádaly plesy, koncerty, schůze, přednášky, hráli ochotníci, promítán byl biograf. V roce 1927 byla sokolovna při příležitosti župního sletu a sjezdu rodáků otevřena pro veřejnost. Dnes je v sokolovně restaurace a kulturní sál.

Pozornost si zaslouží i hostinec Vyskočilka, i když už nepatří do katastru nepomuckého, ale Klášterského. Krčma pod Zelenou Horou existovala už za rodu Šternberků, tj. ve 2. pol. 16. st. U hospody stávala kovárna. Obojí připadlo do dědičného vlastnictví kováři Václavu Popovi. Asi před 250 lety získal hospodu František Knára a Knárům patří dosud.

